

Nieuwe mannelijkheid

Columns - 2 mei 2022 - Auteur: Merlijn Schoonenboom

"Ten aanval!" Mijn zoontje komt schreeuwend van enthousiasme op me afgerend. Hij heeft zijn waterpistool, een flink ding uit een Nederlandse winkelketen, in de aanslag om mij eens goed nat te spuiten. Ik lach met hem mee, maar moet opeens ook wel aan de strenge Duitse progressieven denken. Wat zouden zij hier van vinden - juist nu?

De waterpistolen stammen nog van een jaar geleden, zijn 5e verjaardag. Ik had een speurtocht met politieagenten (de vriendjes) naar een dief (mij) bedacht, en had daarvoor niet alleen politiepetten en handboeien maar ook bijpassend plastic geschut uitgezocht. Mijn vriendin, beter op de hoogte van de Duitse gevoeligheden dan ik, greep net op tijd in: "Doe maar niet, dat vinden de ouders vast niet goed".

Even gesputterd heb ik nog wel, maar ik heb de pistolen ingeruild voor plastic schildpads die water konden spuiten. Ik begreep wat ze bedoelde: ik herinnerde me een interview in een Berlijnse krant waarin een psycholoog waarschuwde voor allerlei foute vormen van mannelijkheid in de opvoeding - en hij noemde ook waterpistolen. Het is een radicaal voorbeeld, maar het past wel bij de sfeer zoals die destijds in onze alternatief-progressieve Berlijnse kringen de gewoonte was.

Alles werd er aan gedaan om vooral geen 'agressieve' aspecten van mannelijkheid door te geven. Zelden zoveel vriendelijke zachte vaders tegen gekomen als in Berlijn-Kreuzberg en Prenzlauer Berg; ik heb met hen meer tijd in de zandbak doorgebracht dan in het café. Die zachte overtuiging lijkt weinig anders dan in Nederlandse progressieve kringen, maar gaat hier toch gepaard met net wat fellere ideologische gesprekken en net wat sneller geschrokken gezichten; het Duitse verleden is er altijd, en ook in deze subcultuur had het zijn invloed.

Merlijn Schoonenboom verbindt in zijn maandelijkse column persoonlijke ervaringen met bredere maatschappelijke ontwikkelingen in Duitsland

Juist daarom is het verbijsterend hoe sterk de toon de afgelopen weken in dezelfde subcultuur veranderd is. Nergens lijkt er zo vurig vóór de levering van zware Duitse wapens aan de Oekraïne geargumenteed te zijn dan in de

progressieve media en de partij de Groenen. Wie vrede wil, zo klinkt het, moet zich nu eenmaal kunnen verdedigen. Het Duitse pacifisme, tot voor kort nog een vanzelfsprekendheid, wordt naar het verleden verwezen, met evenveel moralisme en met een 'irriterende zelfverzekerdheid', zoals Jürgen Habermas in de *Süddeutsche Zeitung* bekritiseerde.

Binnen een paar weken is er in die Duitse media daarmee ook een andere opvatting van mannelijkheid de boventoon gaan voeren. In de talkshows van de publieke omroep, altijd het toonbeeld van uiterste correctheid, zijn er meer militairen verschenen dan ik ooit heb gezien in de 12 jaar dat ik hier woon. Hetzelfde type zachte progressieve vaders bekritisieren nu schamper Olaf Scholz omdat hij er te lang over zou hebben gedaan om wapens aan de Oekraïne te leveren.

Het begrip 'weerbaarheid' is ook weer opgedoken. Het begrip klonk tot voor kort alleen in de kringen van AfD-radicaal Björn Höcke, die beklagde dat de Duitse man te 'week' was geworden en zijn mannelijkheid weer moest ontdekken. Bij nieuwrechts lachte men over de zwakke linkse man die zijn vrouwen bij de Keulse oudejaarsnacht van 2015 niet had kunnen verdedigen tegen de agressieve migrantenman ('*Wo wart ihr am Sylvester!*')

Het pleidooi voor de 'weerbaarheid' klinkt nu niet meer alleen bij rechts - de hoofdredacteur van boulevardblad Bild heeft al tot de herinvoering van de dienstplicht opgeroepen - maar ook bij links. De 'weerbare man' is voor de nadenkende feuilletonisten geen probleem meer maar een nieuw streven, en de transformatie van de Oekraïense komiek Volodymyr Zelensky in een strijdbare en weerbare president wordt zichtbaar bewonderd.

Ik sta in de aanslag met mijn waterpistool en vraag me af wat deze nieuwe mannelijkheid nu voor mijn zoon gaat betekenen - en voor zijn verjaardag die er weer aankomt. Zijn waterpistolen nu ineens geen probleem meer voor de ouders, of in oorlogstijden juist toch extra ongepast? Maar ik denk te lang na; hij staat gillend van geluk voor me en spuit me nat.

Dit is een artikel gedownload via duitslandinstituut.nl.

Artikel: <https://duitslandinstituut.nl/artikel/49795/nieuwe-mannelijkheid>